

16. srpna 2020, 10. neděle po Trojici, neděle pro Israel

Introit: Doufej v Hospodina, konej dobro, v zemi přebývej a zachovávej věrnost. Hledej blaho v Hospodinu, dá ti vše, oč požádá tvé srdce. Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat. Dá, že tvoje spravedlnost zazáří jak světlo, jako polední jas tvoje právo. Ztiš se před Hospodinem a čekej na něj. (Ž 37,3-7)

Píseň: 640 *Noc odchází a svítá den*

Modlitba:

Pane Bože,

chválíme, zpíváme, děkujeme. Za dar života, za léto, krásu, odpočinek. Za citlivost. Za hudbu a zpěv. Za smysluplné věci, na kterých se můžeme podílet.

Zastavili jsme dneska své děláni, práci, snažení. Svou cestu chceme svěřit tobě. Přišli jsme a prosíme o požehnání.

Je toho dost, co nám docela jde, na co jsme více či méně odborníci, čím sobě i druhým prospíváme. Děkujeme za to. Za věci povedené, dotažené, za vztahy harmonické, za konflikty urovnané. Děkujeme za možnost říct „promiň“. Děkujeme za odpuštění, za otevření nových cest.

Někdy máme dojem, že se všechno daří. Jindy se propadáme do tmy a zmatku, bloudíme nebo bloumáme, věci do sebe nezapadají, vztahy drhnou, ráno vstáváme jen s námahou, s pocitem zbytečnosti, se strachem, s tíhou viny. Ty nás znáš, vidíš do nás. S tím vším jsme tady. Prosíme o odpuštění.

Myslíme na ty, pro koho jsou teď dny těžké. Myslíme na lidi v Bejrútu, v Bělorusku, v Bohumíně... O tvůj pokoj pro místa zoufalství prosíme. Amen.

Čtení: Gn 32,23-33 (Jákovův zápas s Bohem)

Píseň: 638 *Díky za toto krásné ráno*

Text: Lk 10,38-42 (Marie a Marta)

Kázání:

Tu pravila Marta: "Paní Grünfeld, když tak najednou přišel on, Mistr Nazaretský, já jsem se až zhrozila: snad ... snad přichází říci to krásné, nač jako bych tolik let čekala a zrovna do toho nepořádku! Já měla srdce až v krku, mluvit jsem nemohla - já jsem si řekla: to přejde, jsem hloupá ženská, zatím namočím prádlo a zaskočím k Efraimovým a pošlu pro našeho Lazara a zaženu ze dvorka slepice, aby ho nerušily. A pak, když bylo všechno v pořádku, přišla na mne taková krásná jistota: že teď jsem připravena slyšet slovo Boží. Tak jsem tiše, tichounce šla do světnice, kde on seděl a mluvil. Marie mu seděla u nohou, oči s něho nespouštěla." Marta se suše zasmála. "Mne napadlo, jak bych asi já vypadala, kdybych tak na něho poulila oči! A tu on, paní Grünfeld, se na mne tak vlídně a jasně podíval, jako by chtěl něco říci. A já najednou vidím - Bože, ten je hubený! to víte, nikde nic pořádného nesní, ani toho chleba a medu se skoro netkl. A tu mne napadlo: holoubata! Já mu udělám holoubata! Pošlu Mařku pro ně do trhu, a on si zatím chvilinku odpočine. »Mařenko, « povídám, »pojď na okamžik do kuchyně.« Ale Marie nic, jako by byla slepá a hluchá."

Tak píše roku 1932 ve svém apokryfu Karel Čapek. Marta potřebovala ještě něco dodělat, pak ještě něco... a pak bude mít konečně čas poslouchat slovo Boží. Ale zase do toho něco přijde... Koupit holoubata. Třeba.

Příběhu o Marii a Martě v Lukášově evangeliu bezprostředně předchází podobenství o milosrdném Samařanu. Četli jsme je zde před dvěma týdny. Zákoník se ptal Ježíše, co má dělat, aby měl podíl na věčném životě. - Milovat Boha a bližního. A pro upřesnění, kdo je to bližní, vypráví Ježíš o Samařanovi. Život věčný nějak souvisí s lidmi kolem nás, s úplně praktickou pomocí, normálními věcmi, všedním životem (jasně, přepadení našťestí není pro nás každodenní zkušenost).

Samařan se zachová správně. Podobně jako Marta, která má na mysli praktické věci, v jejím případě to byla péče o hladové přichozí, v případě Samařana pomoc zraněnému. Ještě že ty „marty“ a „samařany“ máme. Doma, ve sboru, ve společnosti. Všechny ty kuchařky, prodavače, lékaře, sestřičky, pečovatelky, řidiče, sborové sestry, pracovníky diakonie, maminky, tatínky doma,... Ty, kdo pracují tzv. „ve službách“. Ty, kdo (často samozřejmě, přirozeně, zadarmo) vidí a dělají, co je potřeba.

Myslím (doufám), že všichni jsme někdy „martami“. Je to tak dobře.

Také je dobře, když umíme a nezapomeneme poděkovat, ocenit, pochválit.

Bible, kterou doma čtu (podobné vydání jako toto na stole Páně) má celkem 1152 stran (864 SZ a 288 NZ). Příběh o Marii a Martě je shrnut v pěti verších. Co tím chci říct?

Díky za celou Bibli. V její pestrosti, detailech, nadhledu. O tom, jaký je Pán Bůh, a o tom, co je dobré a správné, jak se chovat, jak žít víru, se dovídáme z mnoha příběhů. Příběh o Marii a Martě nám prostředkuje jeden důraz, pohled z jedné strany. Jiné příběhy mají zase jiné důrazy. Třeba právě ten o milosrdném Samařanu. Dnes se zamýšlíme nad Martou a Marií.

K Martě domů přišel Ježíš. Nejspíš i se svými Dvanácti. Je potřeba najednou pohostit dost lidí. Z jiných příběhů víme, že Ježíš nebyl žádný asketa, rád se účastnil hostin; také byl rád a považoval si toho, když mu při příchodu do domu posloužili i jinak, třeba vodou na umytí nohou. Sám pak učedníkům nohy umýval. V Janově evangeliu je příběh o mytí nohou na místě, kde mají ostatní evangelia text o večeři Páně (začátek pašijového příběhu - Jan 13).

Služba, péče o tělesnou stránku člověka, vůbec není v Bibli odsunuta do pozadí jako zbytečnost. Tak proč najednou Ježíš vyzdvihne jednání (řekli bychom nečinnost) Marie jako to správné, potřebné, důležité, a jednání Martino tím nepřímo označí jako nedůležité?

Možná proto, abychom to „jedno potřebné“ určitě nepřehlédli. Nezapomněli.

Co je to jedno potřebné? (Tak nazval Komenský svou v jistém smyslu duchovní závěť. *Unum necessarium.*) Udělat si čas a sednout si k Ježíšovým nohám. Vydechnout: nemám, co ti dát, co připravit, čím tě pohostit. Prosim, ty dej mně.

V Janově evangeliu (Jan 12) čteme o Ježíšově návštěvě u Marie, Marty a jejich bratra Lazara také. Marta je zde (opět) ta obsluhující. Marie vezme libru drahého oleje z nardu, pomáže Ježíšovi nohy a utírá je svými vlasy. Kritikem jejího jednání je v tomto případě Jidáš Iškariotský. Olej se měl prodat a peníze dát chudým, říká Jidáš. Je to podobné Martě v příběhu z Lk. Mělo se udělat něco praktičtějšího, užitečnějšího. I tady se Ježíš Marie zastane. Říká, že Marie udělala pomazání k jeho pohřbu.

Péče o zemřelého, pohřeb. Vlastně je důležitější pro ty pozůstalé než pro nebožtíka samého. Když Marie pomazala Ježíšovi nohy, dělala něco důležitého pro sebe. A vůně masti provoněla celý dům. Mariino jednání bylo důležité a dobré pro ni i pro ostatní v domě.

Sezení u Ježíšových nohou nebo mazání jeho nohou vonnou mastí, to je obraz setkávání s Pánem Bohem. Pokorné čekání na jeho slovo a požehnání. Modlitba. Třeba beze slov. Zastavení. Nechat si v neděli „provonět“ následující týden. Nabrat sil.

Ještě u jedné věci se chci zastavit.

Příběh o Marii a Martě říká něco důležitého i do našich mezilidských vztahů. Ta Mariina „pozice“, nečinnost, sezení u nohou je potřebné i mezi námi lidmi. Nejen hostit, pečovat, dávat rady, ale vyslechnout. Sedět tiše spolu. Snažit se porozumět. Složit ruce v klín a jen být. Tady a teď. S tím radostným i s tím těžkým. S tím, co mám na srdci já, i s tím, co má na srdci ten druhý. Zkusit spoludýchat.

A nejen druhým sloužit, ale také si nechat posloužit. Bývá to těžké.

Není snadné jako hostitel zvládat dobře roli Marie a Martyaráz. Připravit vše potřebné, nabízet, pečovat. A současně naslouchat, soustředit se, snažit se porozumět. Sám se otevřít.

Je to krásné, když se setkání podaří.

Četli jsme starozákonní příběh o Jákobově zápase u potoka Jabok. Jákoba čekalo na druhém břehu setkání s Ezauem, jeho bratrem, se kterým se před mnoha lety rozešel ve zlém. Jákob má ze setkání a vůbec další cesty obavy. Jde v průvodu poslední, nechá všechny jít napřed a tráví noc sám. Proběhne ten zvláštní zápas, který je v Bibli nadepsán jako „zápas s Bohem“. Když se blíží ráno, Jákob neznámého drží a naléhá: „Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš.“ Celkem troufalý nárok. Držím se tě, Bože, požehnej mi! Přijde ráno a Jákob vychází z brodu potoka Jabok. Je na jednu nohu chromý. Ale požehnaný, s novým jménem Izrael (neboli Zápasí Bůh). Jákob si uvědomil, že to, jestli dostane od Pána Boha požehnání, nebo ne, je to úplně nejzásadnější v životě. To jedno potřebné.

V něčem je to podobné Marii sedící u Ježíšových nohou. V danou chvíli není nic důležitějšího než tiše sedět, hledět, naslouchat. To jediné je potřebné. Nemám sama co dát, nabídnout, splatit. Čekám, co dostanu. Tady a teď.

Pane Bože, o požehnání prosíme. To jediné potřebné, tvou přízeň, si vyprošujeme. Amen.

Píseň: 559 *Ó ujmí ruku moji*
Ohlášky, sbírka

Píseň: Svítá 216 *Nevím, Pane, co ti dát*
Přímluvné modlitby
Otče náš

Poslání: (z úvodu knihy J.A. Komenského *Jedno nezbytné*.)

Nejjasnější kníže, celý svět hřeší proti radě, kterou Varro dával opatrnému hospodáři nebo komukoli, kdo šel na trh: *Nekupuj, co ti chybí, nýbrž to, čeho je nezbytně třeba!* Ačkoliv je celý svět tržiště nejruznějšího zboží a plný těch, co zboží prodávají, kupují a prohlížejí, je mezi těmito třemi skupinami jen málo těch, kteří dovedou rozeznat *nezbytné od ne nezbytného*. Bez rozdílu kladou vedle sebe *dobré i špatné věci, nezbytné a zbytečné, užitečné a škodlivé, drahocenné a bezcenné*. A ještě víc udivuje a zaráží, že se častěji vystavují, chválí, prodávají a kupují spíše věci zbytečné než nezbytné, spíš škodlivé než užitečné, spíš špatné než dobré. Z toho vzniklo přísloví, že *svět chce být klamán*.

Požehnání: A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. (Fp 4,7)

Píseň: 367 *Studně nepřevážená* (autor JAK - 1659)